

TILSYNSRAPPORT

Kommunen som
barnehagemyndighet

Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo

2019

Sammendrag

Fylkesmannen i Oslo og Viken har gjennomført tilsyn med Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo som barnehagemyndighet. Tema for tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. lov 17.06.2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 19 g. I tilsynet har vi undersøkt og kontrollert:

- Bydelens rutine og praksis for å undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging
- Bydelens vedtak om individuell tilrettelegging
- Bydelens iverksetting og gjennomføring av vedtak om individuell tilrettelegging

Regelverksbrudd

I de tilfeller der vi konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som regelverksbrudd. Det gjøres uavhengig av om det er forvaltningsloven, barnehageloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt. Rapporten inneholder varsel om pålegg om retting av regelverksbrudd som er avdekket under tilsynet.

Det er varslet 1 pålegg om retting og 3 korreksjonspunkter. Nærmere om hva dette pålegget innebærer fremkommer under rapportens punkt 5.

Status på rapporten og veien videre

Denne rapporten inneholder frist for retting av regelverksbrudd som er avdekket under tilsynet, jf. kommuneloven § 60 d. Fristen er 28.02.2020.

Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo skal innen denne fristen gi en tilbakemelding til Fylkesmannen om at regelverksbruddet som er konstatert i denne rapporten, er rettet. Bydelen skal da erklære at regelverksbruddet er rettet og kort gjøre rede for hvordan dette er gjort, eventuelt legge ved dokumentasjon hvor praksis blir sansynneliggjort.

Dersom forholdet ikke rettes innen den fastsatte fristen, vil vi vedta pålegg om retting. Et eventuelt pålegg om retting vil ha status som enkeltvedtak og vil kunne klages på, jf. forvaltningsloven kapittel VI.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Kort om bydelen	4
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet	4
1.3	Om tilsynsrapporten.....	6
2	Rutine og praksis for å undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging	6
2.1	Rettslige krav	6
2.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	6
3	Bydelens vedtak om individuell tilrettelegging	7
3.1	Rettslige krav	7
3.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	8
4	Bydelens iverksetting og gjennomføring av vedtak om individuell tilrettelegging	10
4.1	Rettslige krav	10
4.2	Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	10
5	Forhåndsvarsel om pålegg om retting.....	11

1 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. barnehageloven § 9 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 10 A.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndigheten ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting etter at kommunen har fått en frist for å rette.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven.

1.1 Kort om bydelen

I Bydel Gamle Oslo er det Fagsenteret som fatter vedtak etter barnehageloven § 19 g. Avdelingen ledes av enhetslederen som er delegert myndighet til å fatte vedtak etter barnehageloven § 19 g. Avdelingen har en spesialkonsulent som undersøker behovene for tilrettelegging og skriver forslag til vedtak som godkjennes av enhetsleder.

Bydelen har 65 barnehager, jf. rapportering i BASIL per 15.12.2018. Det er 33 kommunale barnehager, 31 private barnehager og en barnehage som er kommunal med privat drift.

I bydelen er det 20 barn som har vedtak etter barnehageloven § 19 g, per 15.12.2018.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Bydel Gamle Oslo i brev av 08.07.2019. Dere ble bedt om å oversende dokumentasjon til oss. Bydelen leverte følgende dokumentasjon til Fylkesmannen:

1. Redegjørelse for bydelens rutine og prosedyre for inntaksmøtene som får inn henvendelseskjema
2. Fem enkeltvedtak på tilrettelegging etter § 19 g
  - a. et vedtak som går på utstyr
  - b. to vedtak hvor barn kun har vedtak om tilrettelegging etter § 19 g
  - c. et vedtak hvor barnet bor i vår bydel og har vedtak om tilrettelegging etter § 19 g og vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 19 a.
  - d. et vedtak hvor barnet bor i vår bydel og går i barnehage i en annen bydel og har vedtak om tilrettelegging etter § 19 g og vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 19 a.
3. Fem enkeltvedtak om avslag på tilrettelegging etter § 19 g
  - a. et vedtak hvor barnet bor i vår bydel og går i barnehage i en annen bydel og har vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter § 19 a.
  - b. et vedtak hvor barnet har vedtak om spesialpedagogisk hjelp
  - c. tre vedtak fra private og kommunale barnehager
4. Mal for søknad om tilrettelegging og evalueringsskjema/prolongeringssøknad
5. Referat fra møter
6. Annen dokumentasjon bydelen mener er relevant for tilsynet
  - a. Redegjørelse av utfordringer med vedtak
  - b. 2 saker hvor den spesialpedagogiske hjelpen er splittet i vedtak etter § 19 a og § 19 g

Fylkesmannen i Oslo og Viken

c. 1 sak der det ble gitt avslag på § 19 a og fattet vedtak etter § 19 g

Fylkesmannen ba om ytterligere dokumentasjon og fikk tilsendt følgende fra bydelen den 10.09.2019:

1. Fem klager med tilhørende sakspapirer som bydelen har behandlet.

Fylkesmannen ba om dokumentasjon fra Heibergløkka barnehage og Kardemomme barnehage som knyttes til barna til foreldrene som intervjues under tilsynet. Vi fikk tilsendt følgende dokumentasjon fra barnehagene:

1. Heibergløkka barnehage;
  - a) Evaluering av tiltak etter barnehageloven § 19 g
  - b) Vedtak om tilrettelegging etter § 19 g
  - c) Klage på vedtak etter 19 g.
  - d) Svar på klagen

2. Kardemomme barnehage;
  - a) Søknad om videreføring av tilretteleggingsmidler
  - b) Vedtak om tilrettelegging etter § 19 g
  - c) Klage på tiltak knyttet til barnehageloven § 19 g., inkl vedlegg fra barnehagen
  - d) Oversendelse av klage til Fylkesmannen

Dette utgjør dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet. I tillegg har vi benyttet opplysninger som er rapportert i BASIL per 15.12.2018.

Etter vår gjennomgang av dokumentene har vi gjennomført intervjuer med relevante personer i Bydelen den 18. september 2019.

Vi har intervjuet følgende personer:

- Gro Eilei Bøe, vedtaksmyndighet og enhetsleder
- Karianne Quille, saksbehandler på barnehageloven § 19g
- Erlend Kristiansen, styrer Heibergløkka barnehage
- Anne Hege Ulland, pedagogisk leder Heibergløkka barnehage
- Odveig Vaet, styrer Etterstad barnehage
- Kari Marte Kolset, pedagogisk leder Etterstad barnehage
- Therese Sandsbråten, styrer Kardemomme barnehage
- Trude Elise Drønnesund, styrer Læringsverkstedet Sjørengkaia barnehage
- Fay Allmann, Pedagogisk leder Læringsverkstedet Sjørengkaia barnehage
- Foreldre i Kardemomme barnehage
- Foreldre i Etterstad barnehage

Intervjuene med styrerne og de pedagogiske lederne ble gjennomført som gruppeintervjuer.

Tilsynet innebærer at den innsendte dokumentasjonen og opplysninger fra intervjuene blir gjennomgått og vurdert opp mot lovkravene.

1.3 Om tilsynsrapporten

Våre vurderinger i denne rapporten baserer seg i hovedsak på opplysninger som kommer frem i den skriftlige dokumentasjonen og opplysningene fra intervjuene.

Rapporten er foreløpig. Dere kan uttale dere om følgende forhold:

- vår beskrivelse av forholdene i bydelen
- vår tolkning av regelverket
- vår vurdering av om dere oppfyller regelverket

Dersom dere mener at vi har basert oss på uriktig informasjon eller har gjort andre feil, bør dere uttale dere om dette innen fristen som står i siste kapittel. Legg gjerne ved dokumentasjon der dere mener den støtter deres uttalelse.

Rapporten er et varsel om enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 16.

2 Rutine og praksis for å undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging

2.1 Rettslige krav

I barnehageloven § 19 g er det skrevet:

«Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde, skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Kommunen fatter vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne.»

Det er kommunen som skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Kommunen må sørge for å ha aktiviteter som fanger opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging.

Kommunen må undersøke om et barn har rett til individuell tilrettelegging etter barnehageloven § 19 g, dersom den har fått informasjon som kan tyde på at barnet har en slik rett.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I innhentet dokumentasjon fremkommer det at bydelen har en rutine for hvordan de får kunnskap om barn med nedsatt funksjonsevne. I denne rutinen står det blant annet at:

Fylkesmannen i Oslo og Viken

«foreldre, helsestasjonen, barnehagen eller andre tar kontakt ved hjelp av henvendelseskjema eller telefon/post. Barnehageopptak gir beskjed når barn med kode 10 søker barnehageplass.».

Vi ser av bydelens hjemmeside at dette gjelder blant andre barn med nedsatt funksjonsevne.

Rutinen viser også at det gjennomføres ukentlige inntaksmøter hvor nye henvendelser blir gjennomgått. Henvendelsen blir tildelt en oppfølgingsperson som tar kontakt med barnehagen og/eller foresatte og avtaler observasjon og et møte med barnehagen.

I intervjuene fremkommer det at bydelen får kunnskap om barna gjennom henvendelseskjema, Oslo hjelpen, barnehagene og helsestasjon.

Vurdering

Slik Fylkesmannen oppfatter det har bydelen gode rutiner som sikrer at barn med rett til et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud blir fanget opp. Videre har bydelen gode prosedyrer som sikrer at bydelen undersøker om et barn har en rett etter § 19 g.

Konklusjon

På bakgrunn av det som er sagt over, legger Fylkesmannen til grunn at bydelen har tilfredsstillende rutiner og prosedyrer for å få kunnskap om barn som kan ha en rett til et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Videre legger Fylkesmannen til grunn at bydelen har tilfredsstillende rutiner og prosedyrer for å undersøke om barnet har en rett etter § 19 g.

3 Bydelens vedtak om individuell tilrettelegging

3.1 Rettslige krav

Kommunen må ha tilstrekkelige opplysninger om barnet og barnets behov før det fattes vedtak om tilrettelegging. Kommunen må derfor opplyse saken best mulig før det fattes vedtak, jf forvaltningsloven § 17, både for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn. Kommunen må i den forbindelse innhente dokumentasjon og gjøre nødvendige undersøkelser, som er av betydning for avgjørelsen. Kommunen må for eksempel be om at foreldrene sender inn relevant dokumentasjon i saken. Foreldrene bør involveres så tidlig og i så stor grad som mulig. Hvilken vekt foreldrenes mening skal tildeles, må vurderes konkret i hver enkelt sak. Dersom kommunen ikke sitter med tilstrekkelig kompetanse, må de vurdere om de skal innhente uttalelser fra andre myndigheter/organer, for eksempel kommune-/spesialhelsetjenesten (Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 31.07.2017).

Kommunen må sette barnehagen i stand til å gi de aktuelle barna et tilrettelagt barnehagetilbud. Kommunens tilretteleggingsplikt gjelder tiltak som er nødvendige for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehageplassen (Merknader fra Prop. 103 L (2015-16) til ny § 19 g).

I vedtak om innvilgelse av individuell tilrettelegging, må kommunen ta stilling til om barnet har en nedsatt funksjonsevne, om den nedsatte funksjonsevnen gjør at barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn og hvilken tilrettelegging som er egnet for at barnet skal kunne

nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn. Dette innebærer en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne, i hvilke situasjoner barnet trenger hjelp og hvordan hjelpen skal bli utført, slik at barnet kan ta i bruk barnehageplassen på lik linje med andre barn. I vurderingen skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Det må være klart og tydelig i vedtaket hvilken tilrettelegging som gis og eventuelt varigheten og omfanget av tiltaket. Hvor omfattende tiltaket må være beskrevet vil variere fra sak til sak, men det kan for eksempel være antall timer med assistent eller hva slags utstyr som må være på plass, jf forvaltningsloven §§ 24 og 25.

Kommunens plikt til tilrettelegging er begrenset til tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde. Ved vurdering av om tilretteleggingen innebærer en uforholdsmessig byrde skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer, de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I innhentet dokumentasjon fremkommer det at bydelen får saken opplyst via et henvendelseskjema som gjelder alle henvendelser til fagsenteret. Her skal det krysses ja eller nei for om barnet har nedsatt funksjonsevne. Gjennom intervjuene kommer det frem at det kan være vanskelig å krysse ja eller nei, da det er en utfordring å definere hva som ligger i begrepet nedsatt funksjonsevne og hvilke konsekvenser en slik avkrysning eventuelt vil få for behandlingen av søknaden.

Gjennom intervjuene fremkommer det at fagsenteret gjennomfører observasjoner av barnet og at disse vektlegges i stor grad. Intervjuene viser at det varierer hvor lenge observasjonen varer og det settes spørsmålstegn ved kvaliteten på observasjonen, for eksempel når barnet skal sove, observasjonen skjer sent på dagen og barnet er sliten. Det fremkommer av de vedtakene vi har fått tilsendt at fagsenteret som hovedregel observerer det enkelte barnet *en* gang i barnehagen, fra henvendelsen kommer inn til vedtak fattes. I intervjuene blir det stilt spørsmål ved om fagsenteret innehar den nødvendige spisskompetansen for å kunne vurdere hvert enkelt barns ulike behov eller diagnose. Det gis uttrykk for at det ikke innhentes opplysninger fra andre faginstanser med spisskompetanse om barnet.

Det fremgår ikke av bydelens redegjørelse eller vedtakene i hvilken grad foreldrene har blitt involvert i prosessen. I intervjuene blir det sagt at barnehagene involverer foreldrene når henvendelseskjema skal fylles ut og evaluering skal gjennomføres. Intervjuene viser at det er litt ulik oppfatning av i hvilken grad fagsenteret involverer foreldrene i prosessen fra henvendelseskjema blir sendt inn til vedtak foreligger. Noen opplyser at det avholdes møte med foreldrene, mens andre sier at det er lite kontakt med foreldrene.

I bydelens vedtak kan vi se at i de tilfellene hvor det er krysset «nei» i henvendelseskjema på om barnet har nedsatt funksjonsevne, blir det uansett gjennomført observasjoner før vedtak fattes. Under intervjuene opplyses det at dette blir gjort for å kunne ta stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne.

I de tilfellene hvor det er krysset «ja» på om barnet har nedsatt funksjonsevne og søknaden er innvilget, kan vi ikke se at bydelen konsekvent vurderer eller tar stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne. I vedtakene som gjelder Dumpa Kanvas Musikkbarnehage 24.06.2019 og

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Stålverkskroken barnehage 08.02.2019 er det for eksempel ikke tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Det opplyses i intervjuene at det i de vedtakene hvor bydelen ikke har tatt stilling til om barnet har nedsatt funksjonsevne, er årsaken mest sannsynlig at det åpenbart er en nedsatt funksjonsevne eller at det implisitt fremkommer i sakens dokumenter.

I oversendte vedtak hvor søknadene blir innvilget, kan Fylkesmannen lese at bydelen gjør en konkret og individuell vurdering av barnehagetilbudet, barnets funksjonsevne og tilpasningsbehov. Videre ser vi i vedtak om avslag på søknad om tilrettelegging, at bydelen gjør en vurdering og tar stilling til at barnets behov faller inn under barnehagens tilretteleggingsplikt, jf. barnehageloven § 2 eller at behovene blir dekket innenfor det spesialpedagogiske hjelpen, jf. barnehageloven § 19 a.

I vedtakene blir tilretteleggingen gitt i form av et kronebeløp. Det fremkommer ikke hva beløpet utgjør i antall timer tilrettelegging. Gjennom intervjuene fremkommer det at det er vanskelig å forstå omfanget av vedtaket. Videre viser dokumentasjonen at vedtakene har en varighet på 2-5 måneder. Gjennom intervjuene fremkommer det at slike korte intervaller oppleves som u hensiktsmessig da barnas tilretteleggingsbehov ikke er forbigående. Videre blir det brukt mye tid både av foreldrene og barnehagene til å evaluere og skrive nye søknader.

Vurdering

Slik Fylkesmannen vurderer bydelens innhenting av informasjon før vedtak fattes, blir ikke alle sakene opplyst i tilstrekkelig grad. I vedtakene vises det til Fagsenterets egne observasjoner, men vi kan ikke se at det refereres til andre myndigheter, helsetjenester eller PPT i saker hvor det er snakk om diagnoser eller sammensatte utfordringer. Dette medfører etter vår vurdering at begrunnelsen i noen av vedtakene blir mangelfull.

Når det gjelder foreldrenes mulighet til å uttale seg vurderer Fylkesmannen dette dithen at bydelen ikke involverer foreldrene tilstrekkelig, da det ikke fremkommer en konkret vurdering av foreldrenes mening i vedtakene.

Slik Fylkesmannen vurderer bydelens vedtak fremkommer det ikke i alle tilfeller hva vedtaket konkret innebærer. Dette ser vi for eksempel i vedtakene fra Enerhaugen barnehage 01.07.2019 og Dumpa Kanvas musikk barnehage 24.06.2019, hvor det ikke fremkommer en konkretisering av hva som skal til for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg av barnehageplassen, i hvilke situasjoner og hvordan hjelpen skal bli utført. Dette gjør det vanskelig for foreldrene og barnehagen å forstå hvor mye hjelp barnet får og hvordan hjelpen skal organiseres.

Videre vurderer Fylkesmannen at det kan oppleves som u hensiktsmessig at vedtakene har en varighet på korte intervaller. Vedtakene vi har fått oversendt har en varighet fra alt fra 2-5 måneder. Sett hen til at foresatte og barnehagene i de fleste tilfeller vurderer barnets tilretteleggingsbehov som ikke forbigående, har det formodningen mot seg at det i vedtakene innvilges tilrettelegging for kun en kortere periode (2-5 måneder). Det er ikke noe krav til varighet eller alvorlighetsgrad for å imøtekomme en søknad om tilrettelegging etter § 19 g, men det er forutsatt at det gjøres en avgrensning mot forbigående eller bagatellmessige forhold som ikke påvirker funksjonsevnen i særlig grad, jf Utdanningsdirektoratets artikkel datert 06.06.2018. Det er vår vurdering at en søknad om

tilrettelegging som et klart utgangspunkt gjelder for ett barnehageår av gangen. Det vil være kommunens ansvar å vurdere om barnets behov har endret seg vesentlig i løpet av året, og i så fall fatte et nytt vedtak. Et vedtak som tildeler resurser for 2 måneder av gangen vil derimot være et vedtak som gir noe mindre enn det som søkes om, og i realiteten et delvis avslag på søknaden. Samtidig vil et vedtak med så kort varighet gjøre at foreldrenes klagerett i mange tilfeller blir illusorisk, fordi klagen ikke kan ferdigbehandles før vedtaket er utløpt.

Konklusjon

På bakgrunn av det som er sagt over, vurderer Fylkesmannen at bydelen ikke opplyser saken godt nok før vedtak fattes, jf forvaltningsloven § 17. Videre vurderer Fylkesmannen at bydelen ikke involverer foreldrene tilstrekkelig, jf. Utdanningsdirektoratets tolkningsuttalelse 31.07.2017 og at begrunnelsen for vedtak/avslag ikke tilfredsstiller forvaltningslovens krav etter §§ 24 og 25.

4 Bydelens iverksetting og gjennomføring av vedtak om individuell tilrettelegging

4.1 Rettslige krav

Kommunen skal fatte vedtak så snart som mulig, det vil si så snart all nødvendig dokumentasjon er innhentet. Avslag på søknad om tilrettelegging skal også fattes så snart som mulig. Kommunens vedtak skal iverksettes så snart som mulig, uavhengig av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker. Videre skal kommunen gjennomføre den individuelle tilretteleggingen i tråd med vedtaket.

4.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

I dokumentasjonen ser Fylkesmannen at bydelen har kort saksbehandlingstid fra henvendesskjema blir sendt inn til vedtak fattes. Dette gjelder både innvilgelse og avslag om individuell tilrettelegging. Dette bekreftes også i intervjuene.

Videre fremkommer det i intervjuene at bydelens vedtak iverksettes så snart som mulig, men at det kan oppleves utfordrende at det er barnehagene som skal ansette ekstraressursen. Gjennom intervjuene belyses utfordringen ved at høy lønn fører til færre timer til barnet. Vi fikk bekreftet i intervjuene at vedtakets korte varighet kan være en utfordring sett opp mot foreldrenes klagemulighet.

Vurdering

Bydelen behandler søknadene og fatter vedtak om tilrettelegging innen rimelig tid. Det fremkommer både gjennom bydelens rutine og intervjuene at tidsperioden fra henvendesskjema til vedtaksdato er innen rimelig tid.

Fylkesmannen vurderer at vedtaket iverksettes inne rimelig tid. Det fremkommer i intervjuene at det er barnehagene som har ansvaret for å ansette personer som utfører tilretteleggingen etter § 19 g.

Som regel har barnehagene personer i barnehagen som kan ansettes i disse stillingene noe som fører til at tiltakene iverksettes raskt, samt at barnet kjenner og er trygg på vedkommende.

Tilretteleggingen gjennomføres i tråd med vedtaket. Bydelen kontrollerer dette i ettertid gjennom barnehagens refusjonskrav og evaluering. Videre opplyses det i intervjuene at fagsenteret har en god dialog med barnehagene, hvor de i fellesskap finner gode løsninger.

Konklusjon

På bakgrunn av det som er sagt over, legger Fylkesmannen til grunn at bydelen fatter vedtak så snart som mulig og at avslag på søknad om tilrettelegging også fattes innen rimelig tid. Bydelens vedtak iverksettes så snart som mulig, uavhengig av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker. Bydelen gjennomfører den individuelle tilretteleggingen i tråd med vedtaket.

5 Forhåndsvarsel om pålegg om retting

Fylkesmannen har i kapittel 3, Bydelens vedtak om tilrettelegging, konstatert brudd på regelverket. I denne rapporten får Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo frist til å rette ulovlige forhold, jf kommuneloven § 60 d.

Frist for retting er 28.02.2020. Bydelen må innen denne datoen sende Fylkesmannen en erklæring om at ulovlige forhold er rettet og en redegjørelse med dokumentasjon for hvordan lovbruddet er rettet.

Dersom forholdene ikke er rettet innen fristen, vil Fylkesmannen vedta pålegg om retting. Et eventuelt pålegg om retting vil være et enkeltvedtak og vil kunne påklages i henhold til forvaltningslovens regler for dette, jf forvaltningsloven kapittel VI. Bydelen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf forvaltningsloven §§ 18 flg. Unntatt fra dette er referatene fra intervjuer, jf. forvaltningsloven § 18 a.

Følgende pålegg er aktuelle å vedta etter utløp av rettefristen i endelig tilsynsrapport:

1. Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo, skal fatte vedtak om tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne, jf. barnehageloven § 19 g andre ledd.

Pålegget innebærer at Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo må (korreksjonspunkter):

- a) opplyse saken godt nok for å kunne ta stilling til om et barn har nedsatt funksjonsevne og om barnet ikke kan delta i barnehagen på lik linje med andre barn
- b) involvere foreldrene så tidlig og i så stor grad som mulig
- c) i begrunnelsen for vedtak klart og tydelig ta stilling til og vurdere hvilken tilrettelegging som gis og omfanget av tiltaket, jf. forvaltningslovens krav etter §§ 24 og 25.

Oslo 06.11.2019

Heidi Martinsen

Tilsynsleder

Christian Øhren Nordset

Seniorrådgiver

Wenche Hagberg Høglund

Seniorrådgiver